

איוון בן האיכר

אגדת עם רוסית

היה היה איכר שמשקו נשדד. רק בקתה קטנה נשארה לו ואישה בה. הלך האיכר לעבוד בעיר. לא אדע כמה זמן עבד, אך את הכסף בעל הבית לא רצה לשלם לו. רק קצת מהשכר קיבל.

עצוב התחיל לחזור הביתה לאישתו. הלך ביער ופתאום לקראתו איש גבוה ורחב חזה. האיש היה מכשף גדול, מכשף רע מאוד. ברך אותו האיכר לשלום והאיש שאל מאין בה ולאן הולך. סיפר האיכר את צרותיו והאיש אמר: "יש לי כאן תיבה ובה מלא מטבעות זהב. אם תרצה בה, תוכל לקבלה, אבל תבטיח שאקבל תמורתה את מה שאינך יודע שיש לך בבית." חשב האיכר שאין בבקתה הקטנה שלו דבר שאינו יכול לדעת עליו. כתבו הסכם, חתם האיכר על ניר, קיבל את האוצר והלך שמח הביתה.

כשהגיע הביתה, ראה אישה הולכת לקראתו עם תינוק בזרועותיה, תינוק שנולד לה בינתיים.

התעצב האיכר כי הבין שאת התינוק הבטיח לאיש הזר הזה. אבל החליטו בינתיים לגדל את הילד, ולחכות שידרשו אותו מהם. איוון קראו לו לבן

גדל הילד והיה לנער גדול ויפה. ככל שנעשה יפה וחכם יותר כך העציבו פניהם של הוריו. הוא לא הבין את תוגתם. אבל יום אחד מצא את הניר עליו נרשם ההסכם. שאל את אביו: "מה זה?" סיפר לו אבא את הכל. "איך אבא" אומר הנער, מזמן הייתם צריכים לספר לי. אין דבר. אלך להחזיר את חובך."

הלך, הלך עד שהגיע ליער עבות. עמד שם בית קטן, מצופה בעורות בני אדם, עם מרפסת ועליה המון קרקפות יבשות. הבין שבית מכשף הוא. בא למכשף וזה אומר: "כבר הרבה זמן עבר. מזמן הייתה צריך לבוא לשרתני, איוון, בן האיכר. לך עכשיו למטבח, תנוח, ומחר לעבודה." הלך איוון למטבח. ואצל המכשף שרתה טבחית, נערה צעירה ויפה. וגם איוון בחור יפה, גבוה. מצאו חן זו בעיניו של זה, התאהבו ממבט ראשון. סיפר לה איוון מאין בא ולמה. והיא אומרת: "הוי איוון, מצבך רע. בעל הבית רוצה להמית אתך, את חייך לקחת. ראה, שם בחצר קורה. מחר הוא יצווה עליך לחטוב אותה, לפרק לחתיכות ולהביא הביתה." אומר איוון: "זאת עבודה קטנה, אני חזק דיו."

"על לך להתפאר טרם זמן, איוון, בן האיכר. זו לא סתם קורה. כאן צריך ידע ולא כוח. ראה את כל העצים שמסביב. גם אלה היו פעם בחורים כמוך. אבל אתה, כשתתחיל לחטוב, תראה ענף קטן יוצא מהקורה. חתוך אותו. אם תחטיא,

אשמתך זו!"

למחרת אמר המכשף לאיוון לחטוב את הקורה, ולהביא עצים הביתה. לקח איוון גרזן לידו, והכה בקורה. הקורה נשארה כמו שהייתה, אבל רגליו כאילו הפכו לשורשים באדמה. ניסה איוון להכות שנית בקורה, חזק יותר. הקורה נשארה שלמה והוא כאילו באלון הפך, עד הברכיים. אז נזכר איוון מה אמרה לו הטבחית היפה. ראה שמהקורה יוצא זלזל קטן. נתן לו מכה בגרזן וחתך. הצטלצלה הקורה והתפרקה לחתיכות. החתיכות הסתדרו בעצמן. השתחרר איוון מהקסם.

הלך איוון למכשף, הראה שמילא את ההוראות. יצא המכשף לחצר, רואה אמת. כעס מאוד אבל לא הראה זאת. אמר לאיוון: "יפה עשית. תודה, איוון, בן האיכר. לך למטבח לנוח. מחר אתן לך לרכב על סוס."

הלך איוון למטבח, צוחק. אומר: "איזה בעיה בשבילי לרכב על סוס." "אל תתפאר איוון, טרם זמן" אומרת הטבחית היפה "המכשף רוצה להמית אותך, חייך לקחת. זה לא יהיה סוס רגיל. סוס קסמים הוא. אבל אני אתן לך יתד ברזל כבד. אם הסוס ינסה להתרומם באוויר, תכה לו ביתד בין אוזניים, כמה שרק כוח בכך."

למחרת נתנו לאיוון סייח יפה. זה היה המכשף בעצמו שהפך לסוס. רק התיישב איוון על גבו והנה הסוס מתרומם, מעל העצים, כמעט לעננים. מנסה לזרוק את הרוכב אל האדמה.

הרים איוון את היתד ובכל כוחו הכה לסוס בין אוזניים. הכה כל עד שהסוס ירד לאדמה.

איוון קשר את הסוס באורווה. הלך למכשף. זה בינתיים הפך שוב לאדם, שוכב במיטה ואומר:
שירתת אותי יפה הפעם, איוון, בן האיכר. מחר יש לך משימה קלה. תתרחץ בבית המרחץ
שלי."

הלך איוון למטבח וצוחק: "איזו עבודה זו, להתרחץ בבית המרחץ?"

אומרת הטבחית: "מחר גורלך רע ומר, איוון, בן האיכר! המכשף רוצה לשרוף אותך חי, להוריד

את עורך, לכרות את ראשך לקישוט הבית.

אבל עכשיו לך לישון. מחר נראה."

והיא בעצמה מכשפה. אפתה בלילה

עוגה-מדברת. שמה בבית המרחץ ובעצמה

ברחה יחד עם איוון.

אמר המכשף למשרתים להביא הרבה

עצים, להסיק בבית המרחץ, שהדוד יאדים.

בעצמו הולך לבית המרחץ ושואל: "איך,

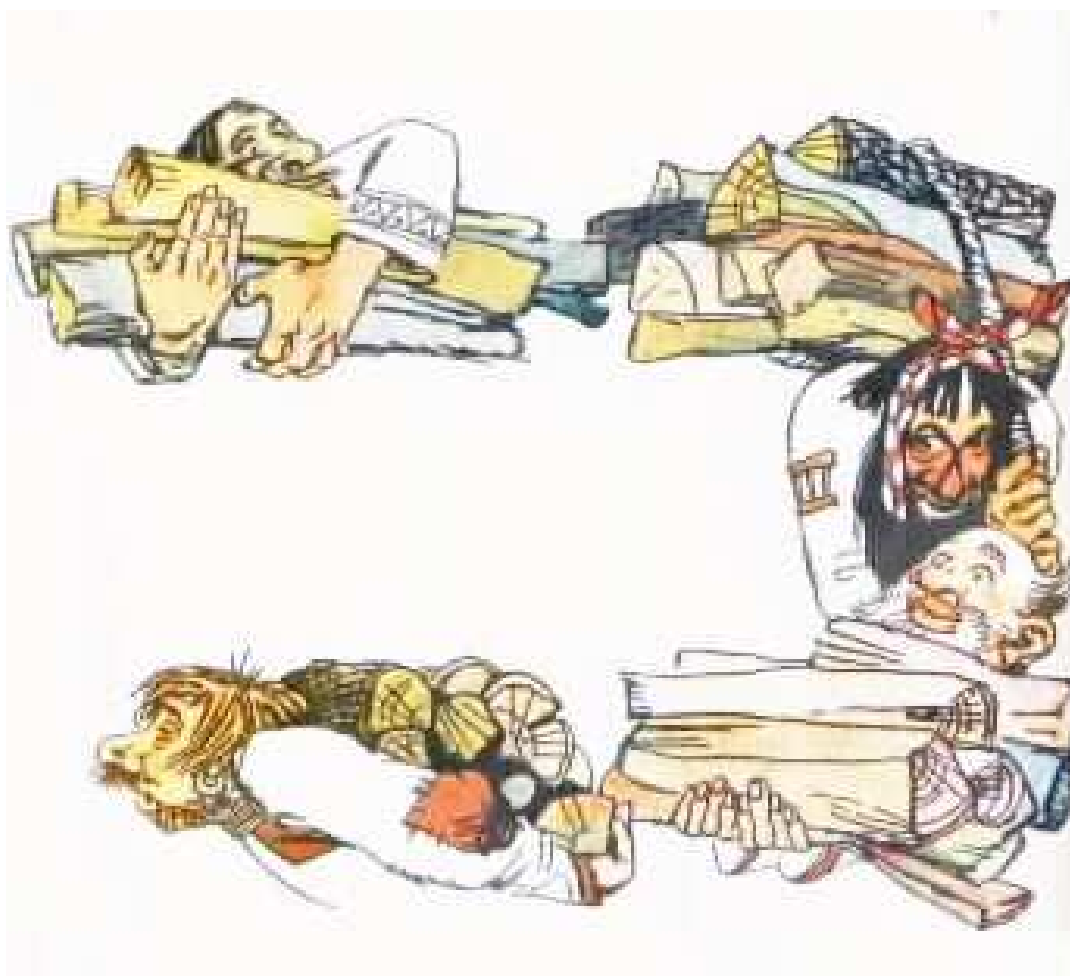
איוון, בן האיכר, מרחץ שלי טוב?"

והעוגה בקולו של איוון מדברת:

"מרחץ לא טוב

שלוש שנים לא הוסק

לא שווא המרחץ."

כעס המכשף על המשרתים שלא הבעירו טוב אש. אמר להביא עוד עצים.

בא שוב ושואל: "איך, איוון, בן האיכר, מרחץ שלי טוב?"
והעוגה המדברת עונה:

*"מרחץ לא טוב
שלוש שנים לא הוסק
לא שווא המרחץ."*

הלך המכשף בעצמו להסיק דוד. כל העצים שהיו לו שם. שואל שוב:
"איך, איוון, בן האיכר, מרחץ שלי טוב?"
והעוגה המדברת עונה:

*"מרחץ לא טוב
שלוש שנים לא הוסק
לא שווא המרחץ."*

פתח המכשף את דלת המרחץ ושם רק העוגה המדברת. נכנס
למטבח, שם גם הטבחית כבר איננה.
ציווה למשרתים רדוף אחריהם.

שמעה היפהפייה המכשפה שרודפים אחריהם, הפכה את עצמה לחזיר ואת איוון לרועה. באו המשרתים ושואלים: "איוון, בן האיכר לא עבר כאן?" עונה הרועה: "לא, איש לא עבר."

חזרו המשרתים בידיים ריקות. שואל המכשף: "לא ראיתם כלום?" "לא היה איש, רק רואה חזירים עם חזיר שלו." "טיפשים, זה דווקא הם היו!"

חזרו המשרתים והמכשפה הרגישה שבאים. הפכה את איוון לסוס ואת עצמה לעלוקה.

חזרו המשרתים בידיים ריקות.

שואל המכשף: "לא ראיתם איש?"

"לא, איש לא היה. רק סוס עמד ועלוקה על זנבו."

"הה, אלה הם בעצמם."

רץ המכשף בעצמו לחפשים. רץ, אדמה רועדת.

שמעה הטבחית המכשפה והפכה לים ואת איוון לשחף.

התחיל המכשף לשתות מים כדי ליבש את הים. והשחף מעליו צועק: "תתפוצץ! תתפוצץ!" וכך היה. המכשף התפוצץ מרוב מים ומת.

בא איוון, בן האיכר, עם הבחורה הביתה, לאבא ואמא. ערכו חתונה, חיו בשקט ובשלו. הכל טוב אצלם. אפילו כותבים לי מכתבים, רק שאלה לא מגיעים אלי. חבל!

